

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 710/2490

นายอนันต์ พรชัยโจทก์ นางกะแสร้ เนตรวิจิตพ.ต.หลวงจรูญพิทยายุทธสามี ผู้ไร้ความสามารถที่ 1 นางจำเนียร บุญนำที่ 2 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 39, ป.พ.พ. มาตรา 1457, ป.พ.พ. มาตรา 1541, ป.พ.พ. มาตรา 30, ป.พ.พ. มาตรา 1300, ป.พ.พ. มาตรา 1581

ย่อ / หลักกฎหมาย

ภริยาซึ่งเป็นผู้อนุบาลสามีผู้วิกลจริตซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถมีอำนาจจัดการสินบริคนห์ ส่วนของสามีได้โดยลำพัง ทำสัญญาขายที่ดินแก่คน 1 แล้วไปโอนขายให้แก่อีกคน 1 โดยสมยอมกัน ผู้ซื้อคนแรกขอให้เพิกถอนโอนภายหลังได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาจะขายเรือนให้แก่โจทก์ แต่จำเลยที่ ๑ ทำผิดสัญญาโดยได้เอา เรือพิพาทไปขายให้จำเลยที่ ๒ จึงขอให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมขายเรือนระหว่างจำเลยทั้งสองนั้น เสีย แล้วให้จำเลยที่ ๑ โอนขายเรือนรายนี้ให้แก่โจทก์ ทางพิจารณาได้ความว่า พ.ต.หลวงจรูญ กับจำเลยที่ ๑ เป็นสามีภริยากัน เรือนรายพิพาทเป็นสินบริคนห์ พ.ต.หลวงจรูญเป็นคนวิกลจริตถูก ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถและให้อยู่ในความอนุบาลของจำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาจะขาย เรือพิพาทให้แก่โจทก์ ในเวลาภายหลังที่จำเลยที่ ๑ ได้เป็นผู้อนุบาลแล้ว และจำเลยที่ ๑ ได้ทำ หนังสือสัญญาขายเรือนพิพาทให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบุตรหลวงจรูญ อันเกิดด้วยภริยาอื่น ศาลแพ่ง เห็นว่าจำเลยที่ ๑ ทำสัญญากับโจทก์ในฐานะส่วนตัวมิได้ทำในฐานะผู้อนุบาล พ.ต.หลวงจรูญ ด้วย จึงผูกพันพันธะเฉพาะสินบริคนห์ส่วนของจำเลยที่ ๑ เท่านั้น แต่การขายของจำเลยที่ ๑ เป็นการ ขายตัวทรัพย์สินทั้งหมด จึงไม่สมบูรณ์ในฐานะที่เป็นการขายทรัพย์สินจะบังคับตามคำขอของ โจทก์ไม่ได้ ส่วนการจะบังคับให้เพิกถอนนิติกรรมนั้น ศาลแพ่งฟังว่า การขายให้จำเลยที่ ๒ ไม่ทำให้ โจทก์เสียเปรียบ จึงพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์เห็นว่า จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากับโจทก์ทั้งใน ในฐานะส่วนตัวและเป็นผู้แทนสามีด้วย แต่ในเรื่องสามีหรือภริยาที่เป็นผู้อนุบาล ภริยาหรือสามี ซึ่ง ไร้ความสามารถจะมีอำนาจจัดการในเรื่องทรัพย์สินเพียงใด ต้องบังคับตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน ในระหว่างสามีภริยาคดีนี้จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีอำนาจขายสินบริคนห์ส่วนของสามีโดยลำพัง และก็ไม่ ปรากฏว่าเป็นการกระทำในเรื่องนี้ร่วม จำเลยที่ ๑ โดยลำพังไม่มีอำนาจขายเรือนรายพิพาทให้แก่ โจทก์ ไม่มีทางจะบังคับให้จำเลยที่ ๑ ปฏิบัติตามสัญญา และฟังว่าการกระทำไม่มีลักษณะทำให้ โจทก์เสียเปรียบ พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาเห็นว่า แม้ในสัญญาจะลงชื่อนางกระแสร้จำเลยที่ ๑ แต่ผู้เดียวที่ยอมใช้ผูกพันสินบริคนห์ได้ตาม ป.พ.พ.ม. ๑๓๖๑ วรรค ๒ และม. ๓๐ เพราะนางกระ แสร้เป็นผู้อนุบาลสามีอยู่แล้ว มิพักต้องได้รับความยินยอมจากสามีอีก และข้อเท็จจริงว่า การซื้อขายเรือนระหว่างจำเลยที่ ๑ - ๒ เป็นสมยอมกัน ทำให้โจทก์เสียเปรียบ โจทก์มีสิทธิเพิกถอน ได้ จึงพิพากษากลับให้เพิกถอนนิติกรรมเรือนรายพิพาทระหว่างจำเลยทั้ง ๒ ให้จำเลยที่ ๑ โอนขาย เรือนแก่โจทก์

องค์คณะ

ธรรมนูญ · จำรูญเนติศาสตร์ · ชัยประชา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/710/2490>